

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

15 septembrie 2017

Nr. 0111-06-118

Stimate Domnule Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 86 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezint Parlamentului, spre ratificare, Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare, adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013, precum și proiectul de lege pentru ratificarea tratatului respectiv, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 688 din 30 august 2017.

În calitate de organ responsabil pentru prezentarea tratatului în Parlament se desemnează Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Cu stimă,

Igor DODON

- Anexe:
1. Copia demersului Guvernului – una filă;
  2. Hotărîrea Guvernului nr. 688 din 30 august 2017 – 2 file;
  3. Proiectul de lege – 2 file;
  4. Copia tratatului sus-menționat – 36 file;
  5. Argumentarea oportunității ratificării – 5 file;
  6. Avizele autorităților de resort – 7 file.

**Domnului Andrian CANDU,
Președintele Parlamentului**

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	274	
18	09	2017
Ora		

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21-05-6862

Chișinău

«08» 09.2017

Aparatul Președintelui Republicii Moldova

În temeiul art.86 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și art.14 alin.(3) din Legea nr.595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prezentăm spre examinare proiectul de lege privind ratificarea Tratatului de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.688 din 30 august 2017.

Responsabilă de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul legii privind ratificarea tratatului internațional (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
3. Copia de pe textul tratatului internațional (în limba română – 12 file și în limba engleză – 24 file);
4. Argumentarea oportunității ratificării tratatului internațional (5 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (1 filă);
6. Avizul Ministerului Finanțelor (1 filă);
7. Avizul Ministerului Economiei (1 filă);
8. Avizul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (1 filă);
9. Avizul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei (1 filă);
9. Avizul consultativ al Comisiei parlamentare (2 file).

Secretar general al Guvernului

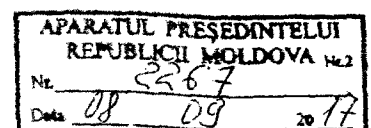
Lilia PALII

Ex. Daniela Sorahmetov tel 250-260

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.688

din 30 august 2017

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege
privind ratificarea Tratatului de la Marrakesh pentru
facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare,
cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor
imprimate, adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege privind ratificarea Tratatului de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimate, adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013.

Prim-ministru

Contrasemnează:

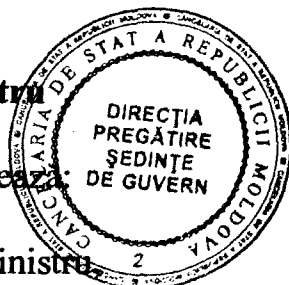
Viceprim-ministru
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Andrei GALBUR

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

**privind ratificarea Tratatului de la Marrakesh pentru
facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu
deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimate**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. – Se ratifică Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimate, adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013.

Art.2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor tratatului menționat.

Art.3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de ratificare.

Președintele Parlamentului

**Argumentarea
oportunității ratificării Tratatului de la Marrakesh pentru
facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu
deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimate**

A. Descrierea Tratatului

1. Informații generale

Dezvoltarea tehnologică la nivel mondial a creat mijloace favorabile de valorificare a obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe. Diversitatea modalităților de distribuire a produselor intelectuale protejate este caracterizată de accesibilitate, eficiență sporită, costuri reduse, posibilitate de expansiune economică, mijloacele digitale. În același timp, au fost deschise și noi căi de încălcare a drepturilor, în acest context fiind necesară instituirea unor bariere legale pentru a stopa expansiunea acestora în detrimentul normelor de drept și, totodată, pentru a nu limita accesul la informație, garantat de Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Din 2004, Comitetul permanent al Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală (OMPI) privind dreptul de autor și drepturile conexe a analizat anumite limitări și excepții, care ar putea fi armonizate la nivel internațional. Principalele obiective evidențiate au fost identificarea normelor corespunzătoare în sistemul național de drept, analiza excepțiilor și limitărilor din punct de vedere al accesului la informație și asigurarea accesului la patrimoniul național, inclusiv schimburile culturale.

Aproximativ 300 milioane de persoane cu deficiențe de vedere și capacitate limitată de percepere a informației tipărite din întreaga lume urmează să beneficieze de norme de protecție a dreptului de autor mai flexibile și adaptate la realitățile tehnologice. Persoanele cu deficiențe de vedere de multe ori au nevoie de a transforma informația în limbajul special Braille, imprimare în format mare, audio, electronic și alte formate utilizând mijloace tehnice de asistență, mai ales că doar un procent mic din cărțile publicate din întreaga lume sunt valabile în formate accesibile persoanelor cu deficiențe de vedere.

La nivel internațional s-a convenit asupra testului în trei etape care trebuie satisfăcut în cazul introducerii oricărei limitări la dreptul de autor, astfel art. 9 alin. (2) al Convenției de la Berna privind protecția operelor literare și artistice (Convenția de la Berna), art. 13 al Acordului privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (Acordul TRIPs), art. 10 al Tratatului OMPI privind dreptul de autor, art. 16 al Tratatului OMPI privind interpretările, execuțiile și fonogramele prevăd că o limitare a dreptului de autor nu poate fi prevăzută decât dacă privește cazuri speciale, nu contravin exploatării normale a operei și nu prejudiciază nejustificat interesele legitime ale autorului.

Având în vedere aceste aspecte, la sesiunea extraordinară din 17 și 18 decembrie 2012, Adunarea Generală a OMPI a luat decizia de a convoca o conferință diplomatică în 2013 pentru a finaliza negocierile privind tratatul pentru îmbunătățirea accesului la operele protejate prin drept de autor pentru persoanele

cu deficiențe de vedere și a celor cu capacitate limitată de percepere a informației tipărite. În timp ce unele țări dispun de legislația națională ce garantează prin sistemul de limitări și excepții utilizarea operelor protejate prin drept de autor de către persoanele cu deficiențe de vedere și a celor cu capacitate limitată de percepere a informației tipărite, la nivel internațional se simțea necesitatea de reglementare prin instituirea unui nivel minim de protecție a acestor categorii defavorizate de persoane.

Pe cale de consecință, la Conferința Diplomatică de la Marrakesh, Maroc, care a avut loc în perioada 16-30 iunie 2013, la data de 27 iunie 2013 a fost adoptat Tratatul pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimate (prin semnarea inițială de către 52 state, fiind semnat și de către reprezentantul Republicii Moldova în temeiul *Decretului Președintelui RM nr.661-VII din 04.06.2013 privind inițierea negocierilor și acordarea deplinei puteri doamnei Lilia Bolocan, director general al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală*).

În temeiul art.17 al Tratatului, acesta a fost deschis semnării la Conferința diplomatică de Marrakesh și, ulterior, la sediul OMPI de către orice parte care îndeplinește condițiile pentru a deveni parte la Tratat, timp de un an de la data adoptării sale, fiind supus procedurii de ratificare sau de aderare.

Tratatul respectiv este multilateral, fiind constituit din 22 articole.

2. Informații privind conținutul tratatului

Tratatul în cauză reglementează protecția juridică prin acordarea facilităților unor categorii de persoane, precum și stabilește norme privind beneficiarii protecției, limitările și excepțiile din legislațiile naționale privind exemplarele în format accesibil, rolul entităților responsabile din domeniu, măsurile tehnologice de protecție, cooperarea pentru facilitarea schimbului transfrontalier de exemplare în format accesibil.

Prin urmare, la art.2-3 ale Tratatului sunt definite, în sensul acestuia, opere, exemplare în format accesibil, entități autorizate, precum și persoane beneficiare. În acest fel, de menționat că „opere” înseamnă opere literare și artistice, în sensul articolului 2 alineatul (1) al Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, în formă de text, notații muzicale și/sau ilustrații conexe, publicate sau puse la dispoziția publicului pe orice tip de suport.

Totodată, Tratatul prevede o definiție largă al termenului „persoană beneficiară”, aceasta fiind persoana care:

a) este nevăzătoare;

b) are o deficiență de vedere sau un handicap de percepție sau de citire care nu poate fi corectat pentru a obține o funcție vizuală sensibil echivalentă cu cea a unei persoane fără o astfel de deficiență sau un astfel de handicap, nefiind astfel în măsură să citească opere imprimate într-un grad sensibil egal cu o persoană fără o astfel de deficiență sau un astfel de handicap sau

c) nu este în măsură, din cauza unui handicap fizic, să țină în mână ori să manipuleze o carte sau să își concentreze privirea sau să își miște ochii într-o măsură care ar fi acceptabilă în mod obișnuit pentru citire; indiferent de orice alt handicap.

Art.4 al Tratatului prescrie expres *limitările și excepțiile* din legislațiile naționale privind exemplarele în format accesibil, iar la art.11-12 - obligații generale privind limitările și excepțiile și alte limitări/excepții. Sub acest aspect, în legislațiile naționale privind dreptul de autor ale părților contractante, fiind prevăzute excepții sau limitări ale drepturilor de reproducere, de distribuire și de punere la dispoziția publicului a operelor, pentru a facilita disponibilitatea operelor sub formă de exemplare în format accesibil pentru persoanele beneficiare, pot fi prevăzute, de asemenea, o excepție sau o limitare a dreptului de interpretare sau interpretare publică în același scop. Părțile contractante pot respecta aceste cerințe pentru ca:

- 1) entităților autorizate să li se permită, fără o autorizare din partea titularului drepturilor de autor, să realizeze un exemplar în format accesibil al unei opere, să obțină de la altă entitate autorizată un exemplar în format accesibil și să furnizeze exemplarele respective persoanelor beneficiare prin orice mijloace, inclusiv prin împrumut necomercial sau prin comunicații electronice cu sau fără fir și să întreprindă orice acțiuni intermediare pentru a realiza aceste obiective, atunci când sunt îndeplinite toate condițiile următoare:
  - a) entitatea autorizată care dorește să desfășoare activitatea menționată are acces legal la opera respectivă sau la un exemplar al operei respective;
  - b) opera este convertită într-un exemplar în format accesibil care poate include orice mijloace necesare pentru a parcurge informațiile în formatul accesibil, dar nu introduce alte modificări decât cele necesare pentru a face opera accesibilă persoanei beneficiare;
  - c) exemplarele în format accesibil respective sunt furnizate exclusiv pentru uzul persoanelor beneficiare și
  - d) activitatea se desfășoară fără scop lucrativ,
- și
- 2) o persoană beneficiară sau o persoană care acționează în numele acesteia, inclusiv tutorele sau îngrijitorul principal, să poată realiza un exemplar în format accesibil al unei opere pentru uzul personal al persoanei beneficiare sau să poată asista în orice alt mod persoana beneficiară cu scopul de a realiza și a utiliza exemplare în format accesibil, în cazul în care persoana beneficiară are acces legal la opera respectivă sau la un exemplar al acestei opere.

Cu referire la schimbul transfrontalier de exemplare în format accesibil, în condițiile art.5 și art.9 din Tratat, părțile contractante urmează să prevadă că, dacă un exemplar în format accesibil este realizat în temeiul unei limitări, al unei excepții sau prin efectul legii, exemplarul respectiv în format accesibil poate fi distribuit sau pus la dispoziție de o entitate autorizată unei persoane beneficiare sau unei entități autorizate din altă parte contractantă. De asemenea, părțile

contractante vor favoriza schimbul transfrontalier de exemplare în format accesibil, încurajând punerea în comun voluntară a informațiilor pentru a ajuta entitățile autorizate să se identifice reciproc.

Întru stabilirea unui echilibru legal eficient, normele Tratatului reflectă nivelul minim de protecție, iar statele vor avea disponibilitatea unei tratări mai largi.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

Actualitatea tratatului. Actualitatea Tratatului constă în faptul că acesta, ținând cont de principiile nediscriminării, egalității de șanse, accesibilității, participării și integrării depline și efective în societate, proclamate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, subliniază importanța protecției juridice a drepturilor de autor în calitate de stimulent și recompensă pentru creațiile literare și artistice și a sporirii posibilităților tuturor persoanelor, inclusiv ale celor cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare, de a participa la viața culturală a comunității, de a se bucura de artă și de a împărtăși progresele științifice și beneficiile acestora, prin stabilirea limitărilor și excepțiilor adecvate pentru a facilita accesul la opere și utilizarea lor de către persoanele vizate, mai ales când piața nu este în măsură să asigure acest acces, având în vedere faptul că majoritatea persoanelor cu dizabilități locuiesc în țările în curs de dezvoltare și în țările cel mai puțin dezvoltate.

Deși multe state participante au prevăzut, în legislațiile lor naționale privind drepturile de autor, limitări și excepții pentru persoanele cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare, operele disponibile într-un format accesibil pentru aceste persoane sunt în continuare insuficiente, precum și că sunt necesare resurse considerabile pentru eforturile lor de a face operele accesibile acestor persoane, iar lipsa posibilităților de a face schimb transfrontalier de exemplare în format accesibil a impus dublarea acestor eforturi.

Scopul final al tratatului.

Pe cale de consecință, scopul final al Tratatului în cauză constă în facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare, atât prin sporirea numărului operelor în format accesibil, cât și prin îmbunătățirea circulației acestor opere, în special, la nivel transfrontalier.

Existența sau inexistența unor alte opțiuni alternative de reglementare decât tratatul. Nu au fost identificate alte opțiuni de reglementare decât tratatul menționat.

Descrierea succintă a principalelor drepturi și obligații pe care le generează tratatul

În lipsa unei dispoziții contrare exprese prevăzute de Tratatul în cauză, fiecare Parte contractantă beneficiază de toate drepturile și își asumă toate obligațiile care decurg din Tratat.

Respectiv, *obligațiile principale ale Tratatului se conțin la art.4-7* ale acestuia, care prescriu în cel mai detaliat mod limitările și excepțiile din legislațiile naționale privind exemplarele în format accesibil, schimbul transfrontalier și importul lor, precum și obligații referitoare la măsurile tehnice.

În același timp, nimic nu poate împiedica părțile contractante să stabilească metoda cea mai potrivită de punere în aplicare a dispozițiilor Tratatului în cadrul sistemului și practicilor lor juridice. Părțile contractante pot exercita drepturile și pot îndeplini obligațiile care le revin în temeiul Tratatului prin limitări sau excepții destinate specific persoanelor beneficiare, prin alte limitări sau excepții ori printr-o combinație a acestora, în cadrul sistemului și practicilor lor juridice naționale. Acestea pot include acte judiciare, administrative sau normative în folosul persoanelor beneficiare, referitoare la practici, aranjamente sau utilizări echitabile pentru a răspunde nevoilor acestora în conformitate cu drepturile și obligațiile care le revin Părților contractante în temeiul Convenției de la Berna, al altor tratate internaționale și în condițiile articolului 11 din Tratat.

În contextul obligațiilor referitoare la *măsurile tehnice*, părțile contractante iau măsurile necesare, dacă este nevoie, pentru a garanta că, atunci când oferă o protecție juridică corespunzătoare și căi de atac eficiente împotriva eludării măsurilor tehnice eficace, această protecție juridică nu împiedică persoanele beneficiare să beneficieze de limitările și excepțiile prevăzute în prezentul Tratat.

Se recunoaște că o Parte contractantă poate pune în aplicare în legislația sa națională alte excepții și limitări ale drepturilor de autor în folosul persoanelor beneficiare decât cele prevăzute în Tratat, având în vedere situația economică și nevoile sale sociale și culturale.

În același timp, nicio dispoziție a Tratatului nu permite derogarea de la obligațiile pe care părțile contractante le au unele față de celelalte în temeiul altor tratate și nici nu aduce atingere drepturilor pe care le are o parte contractantă în temeiul altor tratate.

Modul de soluționare a disputelor sau inexistența unor astfel de prevederi

Prevederile privind modul de soluționare a disputelor nu se cuprind expres în Tratatul dat. În același timp, art.13 al Tratatului statuează că părțile contractante au o Adunare, care se ocupă de problemele care privesc menținerea și dezvoltarea acestui Tratat, precum și aplicarea și funcționarea sa.

2. Aspectul politic, cultural și social

Prin însăși natura proprietății intelectuale, sistemul național de PI este parte integrantă a sistemului internațional de PI. Administrarea sistemului de protecție a proprietății intelectuale implică o activitate de cooperare internațională intensă,

care să sprijine dezvoltarea continuă a domeniului. În contextul evoluțiilor internaționale din ultimii ani și în special al proceselor de globalizare economică și de extindere a Uniunii Europene, a devenit extrem de importantă crearea și menținerea unui climat de cooperare între oficiile de proprietate intelectuală, precum și între acestea și instituțiile internaționale specializate din domeniu.

O activitate de o maximă importanță este monitorizarea implementării acordurilor internaționale și regionale în domeniul proprietății intelectuale la care Republica Moldova este parte.

În cazul dat, necesitatea ratificării Tratatului de către Republica Moldova reiese din angajamentele sale asumate în cadrul OMPI, precum și din obligațiile care le revin părților contractante în temeiul tratatelor internaționale existente în ceea ce privește protecția drepturilor de autor și importanța și flexibilitatea testului în trei etape pentru limitările și excepțiile stabilite la articolul 9 alineatul (2) al Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice și în alte instrumente internaționale.

Prin semnarea acestui Tratat, Republica Moldova recunoaște că este necesar să se mențină echilibrul între protejarea eficace a drepturilor autorilor și interesul public mai larg, în special în ceea ce privește educația, cercetarea și accesul la informații, și că acest echilibru trebuie să faciliteze accesul efectiv și oportun la opere ale persoanelor cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare. Or, Tratatul de la Marrachesh se consideră a fi un triumf pentru modelul incluziunii sociale și reprezintă o soluție internațională adecvată de acces la informații pentru persoanele cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire.

Astfel, prin intermediul Tratatului respectiv, Republica Moldova își asumă obligativitatea de a oferi șanse egale tuturor persoanelor, de a recunoaște și respecta drepturile persoanelor cu dizabilități de a beneficia de măsuri care să le asigure integrarea socială și profesională, iar în cazul de față avem nevoie de norme speciale care ar favoriza persoanele beneficiare fără a fi private de dreptul de a avea acces la informații, ținând cont de principalele drepturi și obligații pe care le generează Tratatul, precum și având în vedere aspectele normative, instituționale și organizatorice ale analizei de impact la Tratat.

Plus la cele expuse, Tratatul urmează să producă un impact pozitiv asupra subiecților sistemului național de proprietate intelectuală și nu va avea efecte negative asupra situației social-politice din Republica Moldova.

3. Aspectul economic și de mediu

Importanța obiectului de reglementare a Tratatului pentru economia națională reiese din scopul acestuia.

Totodată, ratificarea Tratatului respectiv nu implică consecințe negative pentru economia Republicii Moldova.

4. Aspectul normativ

Ratificarea de către Republica Moldova a Tratatului este în conformitate cu normele constituționale și cu principiile nediscriminării, egalității de șanse, accesibilității, integrării depline și efective în societate, proclamate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dezabilități.

De asemenea, acest Tratat este compatibil cu dispozițiile normative ale Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice și cu alte tratate internaționale existente în domeniul protecției dreptului de autor, astfel că nicio dispoziție a acestuia nu permite derogarea de la obligațiile pe care statele contractante le au unele față de celelalte în temeiul altor tratate și nici nu aduce atingere drepturilor pe care le are o parte contractantă în temeiul altor tratate.

În același timp, potrivit clauzelor Tratatului, părțile contractante trebuie să prevadă în legislația lor națională privind dreptul de autor limitări sau excepții de la dreptul de reproducere, dreptul de distribuție și dreptul de comunicare publică, după cum este stabilit în Tratatul OMPI privind dreptul de autor, pentru a facilita disponibilitatea operelor sub formă de exemplare în format accesibil pentru persoanele beneficiare. Limitările sau excepțiile prevăzute în legislația națională trebuie să permită introducerea modificărilor necesare pentru a asigura accesul la operă într-un format alternativ.

Dat fiind faptul că excepțiile și limitările prevăzute de Tratat se regăsesc în mod general la art.28 lit. h) din Legea nr.139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, potrivit căruia sunt permise fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata vreunei remunerații utilizarea operelor în folosul persoanelor cu deficiențe vizuale, având legătură directă cu deficiența respectivă și fiind de natură necomercială, în măsura justificată de o astfel de utilizare, sub aspect normativ, ratificarea acestui Tratat va necesita efectuarea doar a unor precizări la articolul prenotat. Prin urmare, ținând cont de faptul că este necesară operarea unei modificări minore în acest sens, se consideră oportună includerea acesteia în *proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe*, deja inițiat de către AGEPI în scopul creării unui mecanism de funcționare a sistemului dreptului de autor și drepturilor conexe, care a fost plasat pe site-ul oficial al AGEPI pentru consultări publice, la directoriu „Transparența”: http://agepi.gov.md/sites/default/files/2016/12/Proiectul_legii_DAC.pdf.

Plus la aceasta, având în vedere că bibliotecile sunt entitățile autorizate de bază, împuternicite să distribuie sau să pună la dispoziție operele în format accesibil unei persoane beneficiare sau unei entități autorizate din altă parte contractantă, în contextul clauzelor Tratatului, în special celor din articolele 5 și 6, de menționat că la inițiativa Ministerului Culturii în *noul proiect de Lege cu privire la biblioteci* (adoptată de către Parlamentul RM în lectura finală la data de 20.07.2017) au fost incluse norme privind obligația bibliotecilor să pună la dispoziția persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire, documente de bibliotecă în formate accesibile, astfel asigurând integrarea în comunitate și incluziunea socială a acestora.

5. Aspectul instituțional și organizatoric

În vederea implementării clauzelor Tratatului nu este necesară înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente.

Un moment important al Tratatului îl constituie rolul atribuit entităților autorizate, pentru efectuarea schimbului transfrontalier de exemplare în format accesibil, care pot fi atât organizații necomerciale, cât și cele de stat, autorizate în mod special sau recunoscute de către autoritatea guvernamentală pentru a oferi persoanelor beneficiare accesul la lucrări/opere doar în scopuri educaționale, de formare și informaționale, adică fără scop lucrativ.

De menționat că în calitate de aceste entități se prezintă, de regulă, bibliotecile, deoarece anume aceste instituții acordă serviciile respective persoanelor cu dizabilități, fiind sursa principală a operelor în limbajul special Braille, precum și celor imprimare în format mare, audio, electronic și alte formate utilizând mijloace tehnice de asistență.

Totodată, asigurarea aplicării măsurilor necesare în acest sens urmează a fi exercitată în cadrul sistemului și practicilor naționale existente.

6. Aspectul financiar

Tratatul nu implică angajamente financiare pentru Republica Moldova.

Astfel, promovarea prevederilor Tratatului menționat nu va presupune pentru Republica Moldova careva obligațiuni suplimentare, în special de ordin financiar, dat fiind faptul că sistemul de protecție a dreptului de autor și drepturilor conexe deja există, inclusiv în sensul abordat.

7. Aspectul temporar

Potrivit art.18 din Tratat, acesta intră în vigoare în termen de trei luni de la data la care 20 dintre părțile care îndeplinesc condițiile pentru a deveni părți la Tratat menționate la articolul 15 și-au depus instrumentele de ratificare sau de aderare. Data la care produc efecte obligațiile care decurg din Tratat: a) pentru cele 20 de părți care îndeplinesc condițiile pentru a deveni părți la Tratat menționate la articolul 18, de la data intrării în vigoare a prezentului Tratat; b) pentru toate celelalte părți care îndeplinesc condițiile pentru a deveni părți la Tratat menționate la articolul 15, de la data expirării perioadei de trei luni calculate de la data la care părțile respective și-au depus instrumentele de ratificare sau de aderare la Directorul General al OMPI.

Informația privind adoptarea Tratatului, data intrării în vigoare și valabilitatea acestuia este expusă la *compartimentul C „Analiza oportunității ratificării tratatului”*.

C. Analiza oportunității ratificării tratatului

1. Data și locul adoptării tratatului

Tratatul în cauză a fost adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013 în cadrul Conferinței diplomatice în vederea încheierii tratatului pentru facilitarea accesului

la operele publicate al persoanelor cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimare.

2. Data intrării în vigoare

Dat fiind faptul că, potrivit art.18 din Tratat, acesta intră în vigoare în termen de trei luni de la data la care 20 dintre părțile care îndeplinesc condițiile pentru a deveni părți la Tratat menționate la articolul 15 și-au depus instrumentele de ratificare sau de aderare, Tratatul a intrat în vigoare la data de 30.09.2016, fiind ratificat de către 20 de state semnatare.

Pentru Republica Moldova Tratatul va intra în vigoare de la data expirării perioadei de trei luni calculate de la data depunerii instrumentului de ratificare la Directorul General al OMPI.

3. Oportunitatea formulării, scopul și conținutul rezervelor sau declarațiilor la un tratat multilateral

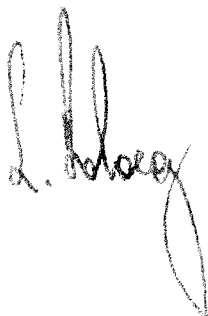
Asemenea prevederi nu sunt stipulate expres. Totodată, în temeiul art.13 din Tratat, Adunarea părților contractante, având competența de a se ocupa de problemele care privesc menținerea și dezvoltarea acestui Tratat, precum și aplicarea și funcționarea sa, decide convocarea oricărei conferințe diplomatice de revizuire a Tratatului.

4. Termenul de valabilitate a tratatului

Tratatul nu conține prevederi privind termenul de valabilitate, datele privind intrarea în vigoare a lui, precum și condițiile care trebuie îndeplinite pentru a deveni parte la acesta fiind menționate supra la compartimentele respective.

În conformitate cu art.20 al Tratatului, acesta poate fi denunțat de oricare dintre Părțile contractate printr-o notificare adresată Directorului General al OMPI. Denunțarea va produce efecte la un an de la data la care Directorul General al OMPI a primit notificarea.

În contextul celor expuse, reieșind din importanța asigurării facilitării accesului efectiv și oportun la opere al persoanelor cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare, considerăm oportună ratificarea de către Republica Moldova a Tratatului de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimare.

Lilia BOLOCAN,
Director General al
Agenciei de Stat pentru
Proprietatea Intelectuală